

Afeer

Werk van waarde

INKOOP- EN AANBESTEDINGSBELEID AFEER 2023

Kaders, doelstellingen en uitgangspunten voor het handelen van Afeer ten aanzien van
inkopen en aanbesteden

Vastgesteld door het algemeen bestuur tijdens haar vergadering op 16 februari 2023

Inhoudsopgave

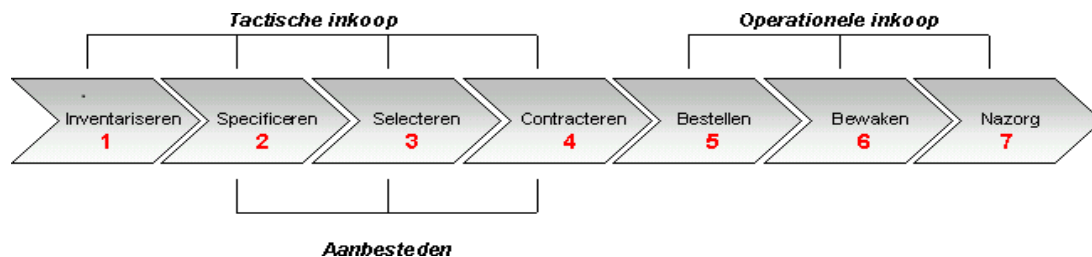
1. Inleiding	3
1.1. Inkopen	3
1.2. Aanbesteden	3
2. Doelstellingen	3
2.1. Strategische doelstellingen	3
2.2. Maatschappelijke waarde	4
3. Kaders	5
3.1. Inkoop Afeer	5
3.2. Mandaatbesluit	7
3.3. Afwijkingsbevoegdheid	7
3.4. Integriteit	7
3.5. Elektronisch aanbesteden	7
3.6. Samenwerking	7
3.7. Klachtenprocedure	7
3.8. Contractbeheer, contract- en leveranciersmanagement	8
3.9. Registratie en dossiervorming	8
3.10. Algemene voorwaarden	8

1. Inleiding

1.1. Inkopen

Inkopen is het totale proces van het gebruikmaken van leveranciers. Het kan daarbij gaan om het leveren van goederen, het verrichten van diensten of het uitvoeren van werken. Kortom *'alle handelingen waar een externe factuur tegenover staat'*.

Het inkoopproces is verdeeld in zeven stappen.

1.2. Aanbesteden

Aanbesteden slaat op het tactische deel van het inkoopproces en is een gereguleerd, veelal niet vrij invulbaar proces. Het gaat allereerst om het benaderen van de markt, het uitnodigen van één of meer leveranciers. Daarna kunnen de leveranciers via een heldere procedure een aanbod doen voor het uitvoeren van de opdracht. Na beoordeling op basis van een duidelijk en objectief beoordelingskader eindigt aanbesteden met het sluiten van een contract en het opstellen c.q. bewaren van het aanbestedingsdossier.

2. Doelstellingen

2.1. Strategische doelstellingen

Hoewel Afeer krachtig haar eigen positie en beleid uitdraagt, is samenwerking met andere aanbestedende diensten en marktpartijen wenselijk en noodzakelijk. Hierbij gaat het niet enkel om algemene samenwerking, maar ook om heel gericht kennis binnen te halen en allianties te maken die een kansrijk eigen project verder brengt. Samenwerking op een manier waarbij de regie bij Afeer ligt en de mogelijke revenuen achterblijven in het gebied. Afeer wil betrouwbaar zijn, geen overbodige regels hanteren en open en transparant zijn.

De doelstelling van het inkoop- en aanbestedingsbeleid luidt:

'Het nu en in de toekomst, op professionele en zorgvuldige wijze inkopen en aanbesteden van werken, leveringen en diensten, waarbij Afeer zich zowel intern als extern profileert als een zakelijke, betrouwbare en integere partner'.

Afeer heeft de volgende subdoelen op het gebied van inkoop en aanbesteden geformuleerd:

- **Rechtmatig:** Het binnen de relevante (Europese) wet- en regelgeving op een transparante, objectieve en niet-discriminerende wijze inkopen, waarbij de prijs-kwaliteitverhouding centraal staat.
- **Doelmatig:** Het realiseren van doelmatige overheidsbestedingen waarbij inkoopkansen door het versterken van inkoop samenwerking optimaal worden benut.
- **Professionaliteit:** Het behouden en waar mogelijk verbeteren van de kwaliteit van de inkoop door Afeer, het integreren van het inkoopproces in de organisatie en daarmee een belangrijke bijdrage aan het gehele prestatieniveau van Afeer te leveren.

- Maatschappelijk: Het creëren van zoveel als mogelijk maatschappelijke waarde door het benutten van kansen en waar mogelijk lokaal en/of regionaal in te kopen.

2.2. Maatschappelijke waarde

Afeer draagt zorg voor het leveren van zo veel mogelijk maatschappelijke waarde voor de publieke middelen bij het aangaan van een schriftelijke overeenkomst. Afeer verstaat onder maatschappelijke waarde:

'De (extra) waarde die een inkoopproces oplevert voor de gemeenschap of voor de maatschappij op economische, sociale of duurzame aspecten'

Duurzame ontwikkeling is een ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie, zonder daarmee voor toekomstige generaties de mogelijkheid af te nemen om ook in hun behoeften te voorzien.

Afeer wil mede de regionale economie te stimuleren, zonder dat dit tot ongelijke behandeling van ondernemers leidt. In gevallen waar een enkelvoudig onderhandse uitnodiging en/of een meervoudig onderhandse aanbesteding is toegestaan, wordt op de volgende wijze rekening gehouden met de regionale economie en lokale/regionale ondernemers:

- In gevallen waar een enkelvoudig onderhandse uitnodiging is toegestaan, de opdracht te gunnen aan, indien mogelijk, leveranciers binnen de gemeentegrenzen van Oldambt, Pekela, Westerwolde.
- In gevallen waar een meervoudig onderhandse aanbesteding is toegestaan, rekening te houden met de lokale/regionale economie en lokale/regionale ondernemers.

Afeer vindt het belangrijk om het midden- en kleinbedrijf (MKB) goede kansen te bieden bij inkopen en aanbestedingen. Onder MKB wordt verstaan een bedrijf met maximaal 250 medewerkers. Uitgangspunt is dat alle ondernemers gelijke kansen moeten krijgen. Dit doet Afeer door gebruik te maken van percelen in aanbestedingen, het verminderen van de administratieve lasten en het voorkomen van het gebruik van onnodig zware selectie- en gunningscriteria. Afeer streeft er op deze manier naar zoveel mogelijk opdrachten open te stellen voor het MKB.

Via social return on investment bij inkoop worden leveranciers gestimuleerd om bij te dragen aan sociaal en maatschappelijk beleid van Afeer. Afeer benadrukt dit belang en hanteert social return on investment daar waar mogelijk als eis bij inkoop- en aanbestedingstrajecten. De te stellen minimumeisen ten aanzien van social return on investment worden per aanbestedingstraject vastgesteld. Onder social return on investment wordt verstaan:

'het zodanig, binnen de kaders van de geldende wet- en regelgeving, inrichten van een aanbesteding dat ook sociale doelen worden gerealiseerd c.q. dat vanuit sociaal oogpunt positieve neveneffecten worden bereikt.'

Het gaat met andere woorden over het stellen van eisen aan opdrachtnemers, zodat deze opdrachtnemers een bijdrage leveren door het bieden van werkgelegenheid en werkervaringsplaatsen aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt'.

Afeer beoogt met social return on investment de volgende doelen te realiseren:

- Het vergroten van de arbeidsparticipatie.
- Werkervaring creëren voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Bezuinigingen op de uitkeringen.
- Werk genereren voor Sociaal Ontwikkelbedrijven.

3. Kaders

3.1. Inkoop Afeer

Afeer heeft als beleid dat alle investering boven de € 5.000,- worden geactiveerd. Investeringsbesluiten worden vastgesteld door de Algemeen Directeur na advies over de investeringsruimte en de rechtmatigheid. Intern vindt toetsing op rechtmatigheid plaats.

Ten aanzien van het rechtmatig verkrijgen van leveringen, diensten en werken gelden de volgende regels:

- Inkopen met een geraamde waarde kleiner dan € 50.000,- excl. btw voor leveringen en diensten en kleiner dan € 200.000,- excl. btw voor werken, kunnen zelfstandig door de vak afdelingen enkelvoudig onderhands worden gegund.
- Inkopen met een geraamde waarde (peildatum 1 januari 2023) tussen de € 50.000 en € 215.000 (excl. btw) voor levering en diensten alsmede inkopen met een geraamde waarde tussen de € 200.000 en € 5.382.000 (excl. btw) voor werken, dienen meervoudig onderhands te worden aanbesteed.
- Inkopen met een hogere dan hiervoor genoemde geraamde waarde dienen door middel van een Europese aanbesteding in de markt te worden gezet. Dit loopt onder regie van de Manager Bedrijfsvoering via de extern inkoper van Afeer.

Voor sociale en andere specifieke diensten, zoals opgenomen in bijlage XIV van de Europese Richtlijn 2014/24/EU, geldt, zulks ter beoordeling aan de algemeen directeur, dat opdrachten met een geraamde opdrachtwaarde onder de Europese drempel ad. € 750.000,- excl. btw en boven € 50.000,- excl. btw meervoudig onderhands kunnen worden aanbesteed. Voor deze diensten geldt het 'verlicht' Europees regime. Indien er sprake is van een duidelijk grensoverschrijdend belang dient de opdracht te worden aangekondigd.

De te volgen aanbestedingsprocedure vloeit voort uit de totale opdrachtwaarde, exclusief btw maar inclusief alle mogelijke opties en verlengingen en eventueel meerwerk. Alle gelijksoortige opdrachten binnen Afeer moeten daarvoor bij elkaar opgeteld worden. Het 'knippen' in opdrachten om daarmee onder het Europese drempelbedrag te komen, is wettelijk niet toegestaan. Het is wel mogelijk om de opdracht in percelen te verdelen of meerdere individuele Europese aanbestedingen te organiseren. Opdrachten die zijn verdeeld in percelen dienen bij elkaar te worden opgeteld. Voor de totale opdrachtwaarde dient men uit te gaan van de maximaal mogelijke inkomsten, waarbij de betalingen van de opdrachtgever aan de opdrachtnemer, eventuele provisies, bonussen, ontwerpvergoedingen, alle gelden van derden, te betalen rentes enzovoort worden meegenomen.

Voor de raming van opdrachten geldt over het algemeen dat de berekening wordt gebaseerd op basis van de geraamde waarde van een overheidsopdracht op het totale bedrag, exclusief omzetbelasting, met inbegrip van opties en verlengingen van het contract zoals uitdrukkelijk vermeld in de aanbestedingsstukken. Voor de raming van een raamovereenkomst geldt dat de berekening van de waarde wordt gebaseerd op de geraamde waarde van alle voor de duur van de raamovereenkomst voorgenomen overheidsopdrachten. Voor de raming van werken geldt een specifieke methode voor de

raming. En voor de raming van leveringen, diensten geldt in sommige gevallen, in afwijking van bovenstaande methode, een specifiekere methode voor de raming:

Voor de raming van **leveringen** geldt het volgende:

Bij een overheidsopdracht voor leveringen, waarbij het om leveringen gaat die betrekking hebben op lease, huur of huurkoop van producten wordt een onderscheid gemaakt in:

1. Opdrachten met een vaste looptijd;
2. Opdrachten met een onbepaalde duur of waarvan de looptijd niet bepaald kan worden.

In het eerste geval van opdrachten met een vaste looptijd, dient bij opdrachten die een looptijd van ten hoogste 12 maanden hebben, de totale geraamde waarde voor de gehele looptijd worden meegerekend. Bij overeenkomsten met een looptijd van meer dan 12 maanden moet niet alleen de totale geraamde waarde voor de gehele looptijd worden betrokken, maar ook de geraamde restwaarde.

In het tweede geval van opdrachten met een onbepaalde duur of waarvan de looptijd niet kan worden bepaald, wordt het maandelijks te betalen bedrag vermenigvuldigd met 48.

Voor de raming van **diensten** geldt het volgende:

1. Opdrachten waarvan geen totale prijs is vermeld, de looptijd vaststaat en niet langer duurt dan 48 maanden;
2. Opdrachten waarvan geen totale prijs is vermeld en waarvan de looptijd onbepaald is of waarvan de looptijd langer duurt dan 48 maanden.

In het eerste geval, wordt de opdrachtwaarde bepaald op basis van de totale geraamde waarde voor de gehele looptijd.

In het tweede geval, wordt het maandelijks te betalen bedrag vermenigvuldigd met 48.

Voor de raming van **werken** geldt het volgende:

Bij de raming van de waarde van een overheidsopdracht voor werken wordt voor de berekening rekening gehouden met de waarde van de werken en met de geraamde totale waarde van de voor de uitvoering van die werken noodzakelijke leveringen en diensten die door Afeer ter beschikking van de aannemer worden gesteld.

Voor de raming van **regelmatig terugkerende** opdrachten geldt het volgende:

Voor regelmatig terugkerende opdrachten (niet zijnde jaarlijks terugkerende opdrachten) zijn specifieke regelingen opgenomen voor het bepalen van de opdrachtwaarde. Daarvoor moet de totale reële waarde van soortgelijke opdrachten die geplaatst zijn tijdens het voorafgaande boekjaar of tijdens de voorafgaande 12 maanden gehanteerd worden. Daarna moet dit gecorrigeerd worden op grond van verwachte wijzigingen in de hoeveelheid of waarde gedurende de 12 maanden volgende op de eerste opdracht. Ook kan de totale waarde geraamd worden door de opeenvolgende opdrachten over de 12 maanden, volgende op de eerste levering, te bepalen.

3.2. Mandaatbesluit

In dit inkoop- en aanbestedingsbeleid zijn de kaders en uitgangspunten geformuleerd voor het handelen van Afeer ten aanzien van inkopen en aanbesteden. Echter, dit beleid gaat niet in op de vraag wie bevoegd is om Afeer te binden aan overeenkomsten met een derde (bijvoorbeeld een bedrijf, instelling of burger). De bevoegdheid voor het aangaan van overeenkomsten met derden ligt enkel bij een tekeningsbevoegde conform het mandaatstatuut.

3.3. Afwijkingsbevoegdheid

Afwijken van het inkoop- en aanbestedingsbeleid is slechts mogelijk en toegestaan op basis van een deugdelijk gemotiveerd besluit van de Algemeen Directeur van Afeer en voor zover één en ander op basis van de geldende wet- en regelgeving mogelijk is.

Tevens heeft de Algemeen Directeur de mogelijkheid om een enkelvoudige gunning toe te staan voor leveringen en diensten met een waarde tussen de € 50.000 en € 70.000.

3.4. Integriteit

Afeer stelt bestuurlijke en ambtelijke integriteit voorop.

Indien sprake is van directe of indirecte banden, persoonlijk of zakelijk, wordt een bestuurder/ambtenaar niet besluitvormend betrokken bij de procedure omtrent inkoop.

Afeer contracteert enkel integere ondernemers.

Afeer wil enkel zakendoen met integere ondernemers die zich niet bezighouden met criminele of illegale praktijken. Een toetsing van de integriteit van ondernemers kan onderdeel uitmaken van het inkoopproces. Daarnaast hanteert Afeer waar mogelijk (contractueel) een scheiding tussen adviserende ondernemers gedurende de voorbereidingen van aanbestedingen en de mogelijkheid van dezelfde adviserende ondernemer en aan haar gelieerde afhankelijke ondernemers om een inschrijving in te dienen.

Indien Afeer vermoedt dat bij een aanbestedingsprocedure of aan elkaar gerelateerde aanbestedingsprocedures sprake is van concurrentievervalsing, meldt zij dit bij de Autoriteit Consument en Markt. Hierbij kan zij de benodigde dossiers overdragen in het kader van waarheidsvinding. Afeer meldt niet-naleving van de verplichtingen op het gebied van arbeidsbescherming en arbeidsvoorwaarden door gecontracteerde ondernemers bij de Inspectie SZW van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

3.5. Elektronisch aanbesteden

Waar mogelijk wordt bij aanbestedingen en de communicatie hieromtrent gebruik gemaakt van digitale middelen. Afeer gebruikt hier een elektronisch systeem voor waarin de kaders van dit beleid worden toegepast en geborgd.

3.6. Samenwerking

Afeer hanteert als uitgangspunt “samenwerking, tenzij...”. Bij nationale en Europese aanbestedingstrajecten wordt de mogelijkheid onderzocht om samen te werken met andere aanbestedende diensten en daar waar mogelijk en wenselijk worden aanbestedingstrajecten gezamenlijk opgepakt.

3.7. Klachtenprocedure

Bij iedere aanbesteding wordt in het aanbestedingsdocument verwezen naar de Procedureregeling klachtbehandeling aanbestedingen Afeer (zoals gepubliceerd op overheid.nl) opgenomen. Afeer vermeldt hierin op welke wijze ondernemers hun klachten ten aanzien van de betreffende aanbestedingsprocedure dan wel de handelswijze van Afeer kunnen indienen. Maar ook op welke wijze en op welke termijn de klachten vervolgens zullen worden behandeld en zullen worden afgedaan.

3.8. Contractbeheer, contract- en leveranciersmanagement

Inkoopcontracten worden binnen Afeer centraal beheerd in het contractmanagementsysteem door de inkoper van Afeer volgens het vastgestelde contractbeheer beleid (juli 2022).

3.9. Registratie en dossiervorming

Van iedere aanbestedingsprocedure wordt een aanbestedingsdossier bijgehouden. Dit dossier is bedoeld om:

1. in geval van een rechtszaak het verloop van het aanbestedingsproces aan te tonen;
2. te worden gebruikt voor het opstellen van (rechtmatigheid)rapporten aan de Algemeen Directeur;
3. als sturingsinstrument te dienen voor toekomstige aanbestedingen.

Met deze dossiervorming wordt tevens de openheid en de transparantie van de aanbesteding bevorderd. Na gunning van de opdracht worden relevante gegevens van het proces gearchiveerd in het centrale archief en gedurende 5 jaar bewaard.

3.10. Algemene voorwaarden

Bij alle inkopen en aanbestedingen van Afeer worden in principe de algemene inkoopvoorwaarden voor goederen, leveringen en diensten 2023 van Afeer van toepassing verklaard. De algemene leverings- of verkoopvoorwaarden van de leverancier worden van de hand gewezen. Niet in alle gevallen worden de algemene inkoopvoorwaarden door de marktpartijen geaccepteerd. Deze acceptatie verschilt per branche en is afhankelijk van de grootte van de opdracht. Indien de verwachting is dat algemene inkoopvoorwaarden niet geaccepteerd worden, is het mogelijk om de inkoopvoorwaarden daarop aan te passen of de voorwaarden van de leverancier te accepteren. Wanneer er contractmodellen of algemene voorwaarden bestaan die in onderling overleg tussen belanghebbenden zijn opgesteld dan past Afeer deze integraal toe. Bij aanbestedingen van werken wordt de UAV 2012 van toepassing verklaard, tenzij dit niet als passend wordt ervaren. Bij aanbestedingen van ICT-levering en/of dienstverlening worden de vigerende inkoopvoorwaarden bij IT (GIBIT) van toepassing verklaard.